

Org. Başbuğ'un Konuşması ve Demokrasi

Keşke bütün ilkelerinin uygulandığı dörtbaşı mamur bir demokrasimiz olsa... Keşke bütün siyasal partiler Cumhuriyet'in kurucu temel felsefesi üzerinde anlaşmış olsalar... Keşke laiklik ilkesinin demokrasinin olmazsa olmaz önkoşulu olduğu konusunda bütün siyasal partilerin hiçbir tereddüdü bulunmasa... O zaman, Genelkurmay Başkanları, çok yararlı da olsa böylesi konuşmalar yapma zorunluluğu duymasalar.

Dr. Alev COŞKUN *Siyaset Bilimi Öğretim Üyesi*

Genelkurmay Başkanı Org. İlker Başbuğ'un Harp Akademileri Komutanlığı'nda 14 Nisan günü yaptığı yıllık değerlendirme konuşması gazete ve TV'lerde geniş bir biçimde ele alındı, üzerinde yazılar yazıldı, yorumlar yapıldı.

Org. Başbuğ konuşmasında, sivil-asker ilişkileri, terörle mücadele, demokrasi, laiklik, alt ve üst kimlik gibi son derece önemli konularda bilimsel bakış açısıyla değerlendirmeler yaptı.

Bu konuşmanın üzerinden iki hafta geçti. Duygusal ortamından sıyrılarak ve soğukkanlı olarak değerlendirme yapma olanağı doğduğuna inanıyoruz.

Org. Başbuğ konuşmasında **Huntington, M. Janowitz, E. Cohen, Montesquieu, S. Sumola, Max Weber, Raymond Aron** gibi yabancı sosyolog ve siyaset bilimcilere ve **Metin Heper, U. Kocatürk, İ. Güneş** gibi yerli bilim adamlarına göndermeler yaptı. Bu değerlendirme konuşması son derece önemlidir ve kanımızca Başbuğ'un 30 Ağustos 2008 tarihli devir teslim töreninde yaptığı önemli konuşmanın mantıksal bir devamıdır.

Bu yazımızda Org. Başbuğ'un bu konuşmada ele aldığı son derece önemli ve yakıcı sorunlar üzerinde değil, temel bir konu üzerinde duracağız.

Org. Başbuğ'un konuşmasını yorumlayan ve kendilerine liberal adı verilen kimi yazarlar (Örneğin; **Altan** kardeşler, **E. Aköz, M. Belge, Y. Çongar** ve **A. Bayramoğlu** vb.) bu konuşmaya temel bir karşı çıkış ileriye sürüyorlar; ve "**demokrasilerde genelkurmay başkanlarının böyle konuşmalar yapamamaya cacaklarını**" belirtiyorlar.

Bu yorumu TV'lerde dinlerken ya da bu liberalleri köşelerinde okurken **İsmet İnönü** ile ilgili bir anektod aklıma geldi.

Anımsadığım kadarıyla 60'lı yıllar... Deneyimli devlet adamı İnönü'nün bir Avrupalı politikacıyla yaptığı bir görüşmede, ordunun Türk toplumundaki yerinden söz edilmektedir. Avrupalı politikacı Türkiye'nin daha demokrat olmasını ileriye sürmekte, hatta bu kadar yüksek sayıda bir ordunun hazır olarak tutulmasının ekonomik yönden hatalı olduğunu belirtmektedir.

İnönü'nün yanıtı şöyledir:

"Ekselans, siz Türkiye'yi herhalde İsviçre ile karıştırıyorsunuz. Haritaya dikkatli bakarsanız İsviçre'nin komşuları Fransa, İtalya, Almanya ve

Avusturya gibi Avrupa'nın en sorunsuz ve ileri demokratik ülkeleridir.

Ya bizim komşularımıza bakınız, kuzeyde Sovyet Rusya, (o sırada Soğuk Savaş sürüyor), doğuda Kafkaslar ve İran; güneyde Irak ve Suriye, batıda ise Ege Denizi karasuları, hava sahası ve Kıbrıs konularında sürekli sorun çıkaran Yunanistan ve Rusya'nın sözünden çıkmayan Bulgaristan.

Dört bir yanı tehlike ve sorunla dolu bir coğrafya. Yoksa biz de İsviçre gibi sakin ve uygarlık dolu bir alanda olsak, sizin dediğinizi yapar, hem daha az bir ordu besler hem de komşularımızdan demokratik yönde etkilenirdik."

Bu konuşmanın temel çerçevesi unutulmadan demokratik ülkelerde genelkurmay başkanları böylesi konuşmalar yapmazlar, diyenlere aşağıdaki sorular sorulmalıdır:

1. Hangi demokratik ülkenin ordusu 1984 yılından bu yana terörle uğraşıyor.

2. Hangi demokratik ülkede o ülkenin kuruluş felsefesi tartışmaya açık hale getirilmiştir.

3. Hangi demokratik ülkede demokrasinin temeli olan laiklik ilkesi bu derece tartışmaya açılmıştır ve hangi demokratik ülkede iktidarda olan bir partinin, Anayasa Mahkemesi tarafından "**laiklik ilkesine karşıtlığın odağı haline geldiği**" tescil edilmiştir.

Kuruluş bir devrimdir

Org. Başbuğ, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu bir devrim olarak nitelermiş ve bu devrimin amacının bir ulus devlet yaratılması olduğunu belirtmiştir.

Gerçekten son 225 yılda dünya siyasal tarihinde üç büyük devrim olmuştur. 1789 Fransız İhtilali, 1917 Rus Bolşevik İhtilali ve 1923 Türk Cumhuriyet Devrimi.

Batı demokrasileri temelde 1789 büyük Fransız devriminden etkilendiler. Batı demokrasileri, aydınlanma hareketi ve sanayi devriminin sonucunda doğan sanayi ve ticaret burjuvazisi tarafından kurulmuştur. 1917 devrimi işçi sınıfı ve köylülere yaratıldı. 1923 devrimi de asker-sivil bürokrat ve aydınlar tarafından yaratılmıştır.

Bu nedenle Başbuğ'un açıkça belirttiği gibi TSK, anayasadan aldığı güçle, Türk milletinin bağımsızlığını, bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini ve laik Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumakla yükümlüdür. Bu konuda taraftır.

Bu liberal yazarlar bilmiyorlar mı ki;

• Sosyal devlet niteliğinin zayıflaması toplumları cemaatleşmeye ve tarikatlaşmaya itmektedir.

• Giderek güçlenen kimi cemaatler, ekonomik güç olmaya ve politik yaşamı biçimlendirmeye çalışmaktadırlar.

• Yine çok iyi bilinmektedir ki, özellikle Doğu ve Güneydoğu bölgemizde aşiretlere dayalı feodal yapıların varlığı bir gerçektir...

O zaman demokrasilerde genelkurmay başkanları konuşmaz diyen bu tatlı su demokratlarına aşağıdaki soruları da yöneltmek gerekiyor:

• Feodalitenin Türkiye'deki gibi geçerli olduğu bir Batı demokrasisi var mıdır?

• Bürokratik atamalarda tarikatların etkin olduğu bir başka demokrasi var mıdır?

• Lise ve üniversite öğrenimini yapan gençlerin kaldıkları yurtların üçte ikisinin tarikat ve cemaatlerin elinde olduğu bir başka Batı demokrasisi var mıdır?

• Siyasal yaşamı din kurallarına dayalı olarak yönetmek isteyen siyasal partilerin olduğu gerçek bir Batı demokrasisi var mıdır?

• Tüm siyasal partilerin parti içi demokrasiyi rafa kaldırdıkları, ön seçimlerin yapılmadığı, milletvekili, belediye başkanı adaylarının partinin genel başkanı tarafından seçildiği, daha doğru bir ifade ile atandığı bir başka Batı demokrasisi var mıdır?

Demokrasi ve seçim

• Ve demokrasi sadece 4 yılda bir yapılan genel seçim midir? Ve Türkiye'de sayısal çoğunlukçu mu, yoksa gerçek bir çoğulcu demokrasinin ilkeleri mi egemendir?

Ve ülkemizde, demokrasinin temelleri olan kuvvetler ayrılığı, yargının bağımsızlığı, hukukun üstünlüğü ilkesinin gerçekten uygulandığından söz edilebilir mi?

TV'lerin ve gazetelerin baş köşelerini tutmuş olan ey sayın liberaller!

Bu sorulara olumlu yanıt veremiyorsanız, Genelkurmay Başkanı'nın da bu yakıcı konular üzerinde konuşmasının Türkiye'nin gerçeklerine uygun olduğunu kabul etmek durumunda olursunuz. Gerisi "**abesle iştigal**"dir. Edebiyat yapmaktır.

Ayrıca, bu yazının başında sözü edilen Türkiye'nin Ortadoğu'daki haritasını da unutmamalıyız.

Keşke bütün ilkelerinin uygulandığı, dörtbaşı mamur bir demokrasimiz olsa da, keşke bütün siyasal partiler en azından ülkenin bütünlüğü ve Cumhuriyetin kurucu temel felsefesi üzerinde birleşmiş olsa da, laiklik ilkesinin demokrasinin olmazsa olmaz önkoşulu olduğu konusunda bütün siyasal partilerin hiçbir tereddüdü bulunmasa da...

O zaman da genelkurmay başkanları böylesine -çok yararlı da olsa- değerlendirme toplantısı ve konuşması yapmasalar...